

OKUL YÖNETİCİLERİNİN PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİNİN YORDAYICISI OLARAK BİLGİ YÖNETİMİ YETERLİĞİ

Öğr. Gör. Hüseyin Akar
Kilis 7 Aralık Üniversitesi
huseyinakar@kilis.edu.tr

Özet

Bu araştırmanın amacı, okul yöneticilerinin bilgi yönetimi yeterliklerinin problem çözme becerilerini yordama düzeyini belirlemektir. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2012–2013 eğitim-öğretim yılında Kilis ilinde görev yapan 132 okul yöneticisi oluşturmaktadır. Veri toplamada Problem Çözme Envanteri, Bilgi Yönetimi Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde aritmetik ortalama, standart sapma, frekans, korelasyon ve regresyon analizi yöntemleri kullanılmıştır. Verilerin analizi sonucunda, okul yöneticilerinin bilgiyi elde etme, paylaşma, kullanma ve depolama alt boyutları ile bilgi yönetimi toplamda kendilerini üst düzeyde yeterli, problem çözme becerilerine sahip olma konusunda ise kendilerini çoğunlukla düzeyinde yeterli gördükleri sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan korelasyon ve regresyon analizi sonucunda bilgi yönetimi yeterliği ile problem çözme becerisi arasında anlamlı bir ilişki olduğu ve bilgi yönetimi yeterliğinin problem çözme becerisini %12 oranında yordadığı sonucu elde edilmiştir. Okul yöneticilerinin bilgi yönetimi yeterliklerinin problem çözme becerilerinin önemli bir yordayıcısı olmasından dolayı bilgi yönetimi konusunda yeterlik kazanmaları önemli görülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Bilgi yönetimi, bilgi, problem çözme becerisi, okul yöneticisi.

KNOWLEDGE MANAGEMENT COMPETENCIES AS PREDICTOR OF SCHOOL ADMINISTRATORS' PROBLEM-SOLVING SKILLS

Abstract

The purpose of this research is to determine the predictive level of problem-solving skills of knowledge management competencies of school administrators.. Relational model was used in this study. The participant group of the research was composed of 132 school administrators who work at Kilis province (elementary school, secondary school, high school) in the 2012-2013 academic year. In data collection, Personal Information Form, Problem-Solving Inventory, Knowledge Management Scale were used. . In data analysis, arithmetic mean, standard deviation, frequency, correlation and regression methods were used. As a result of data analysis it has been found out that the school Administrators perceive themselves in the upper level about managing, receiving, sharing, using and storing the information, and school administrators perceive themselves in the upper level about problem-solving skills As a result of correlation and regression analysis, there is a significant relationship between knowledge management competencies and problem solving skills, and knowledge management competencies have reached the conclusion that predicted %12 of the problem-solving skills of school administrators. Therefore, to acquire competence in knowledge management of school administrators is observed important.

Keywords: Knowledge management, knowledge problem-solving skill, school administrators.

GİRİŞ

Bilginin önem kazandığı ve bilgi teknolojilerinin bu yeni toplumsal yapıyı biçimlendirmede itici rol üstlendiği çağımızda (Barutçugil, 2002: 101), doğru ve güncel bilgiyi mümkün olan en hızlı şekilde elde etmek ve kullanmak, gelecekteki kararlar için saklamak ve ihtiyaç duyulduğunda geri çağırarak gibi ihtiyaçlar bilginin yönetimi kavramının doğmasına sebep olmuştur (Samancıoğlu, 2010). Amaca yönelik olarak kullanılacak bilgilerin toplanması, depolanması ve kullanıma sunulması ancak etkin ve verimli bir bilgi yönetimi ile sağlanabilmektedir (Amidon, 2000). İlk olarak, 1986 yılında Dr. Karl Wiig tarafından işletme literatürüne kazandırılan bilgi yönetimi örgütsel performansı arttırmak için bilgiyi eyleme dönüştürmeye yönelik bilinçli bir stratejidir (Plunkett, 2001). Bilgi yönetimi var olan bilgiler üzerine kurulmuş olan örgütsel etkinliklerin gelişmesi için bilgi, haber ve deneyimin (bilgiyi elde etme, ulaşma, depolama, yararlanma ve kullanıma sunma) yönetilmesidir (Martin, 2000: 22). Yapılan literatür taramasında bilgi yönetimi kavramının bir çok tanımının yapıldığı görülmektedir.

Bilgi yönetimi; Zaim'e göre (2005: 81) örgütteki tüm bilgi türlerinin, değer üretmeye ve rekabet avantajı sağlamaya yönelik olarak, etkili biçimde kullanılması ve yönetilmesi ile ilgili faaliyetlerin tamamı; Barutçugil'e göre (2002: 49) bilgiyi yaratmak, elde tutmak, paylaşmak ve geliştirmek için kullanılacak yeni radikal yollar; Liebowitz'e göre (2004) örgütün maddi olmayan değerlerinden değer yaratma süreci; Chen'e göre (2006) doğru zamanda, doğru kişilere, doğru bilgiyi bilinçli bir şekilde sağlayarak, kişilerin örgütsel performansını arttıracak şekilde bilgiyi faaliyete dönüştürme ve paylaşmasına yardımcı olma stratejisi; Gümüştekin'e göre (2004) ise bilgi yönetimi, örgütsel amaçları başarmak için bilginin nasıl yaratılabileceği, elde edilebileceği, kullanılabilirliği ve yönetilebileceğine ilişkin sistematik bir süreç olarak tanımlanmaktadır. Bilgi yönetimi ile ilgili araştırmalar incelendiğinde farklı araştırmacıların bilgi yönetimi süreçlerini farklı bileşenlere ayırarak incelediği görülmektedir. Bilgi yönetim sürecini King(2009) bilgi yaratma, bilgi edinme, arıtma, depolama, aktarma, paylaşma ve kullanma olarak ifade ederken; Davenport, Jarvenpaa ve Beers (1996) bilgiyi elde etme, yaratma, depolama, uygulama ve yeniden kullanma; Alavi (2000) üretim ya da yapılandırma, kaydetme/geri getirme, aktarma ve uygulama; Grover ve Davenport (2001) üretme, kodlama ve aktarma; Çınar (2002), Dağlı ve Uzunboylu (2007) bilginin elde edilmesi, paylaşılması, kullanılması ve depolanması şeklinde ifade etmektedir. Bu araştırma, Çınar (2002) ve Dağlı ve Uzunboylu (2007) tarafından tanımlanmış olan bilgi yönetim süreci bileşenlerini temele almaktadır. Bilgi yönetim sürecini oluşturan her bir bileşen aynı zaman bilgiyi yönetmede bir yeterlik alanını göstermektedir. *Bilginin elde edilmesi*; Bilgi elde etme ve dönüştürme, içsel ya da dışsal yeni bilgi oluşturulmasından, var olan bilgiden yeni bakış açıları oluşturulmasına kadar her şeyi kapsar (Martin, 2000: 31). Çınar (2002;27)'a göre; bilgi elde edilmesi, örgütün dış çevresinde gelişen ve örgütü ilgilendiren formal ve informal bilgilerle, açık ve örtük bilgilerin örgüt içine alınması, iç bilgilerle çözümlenme ve birleşiminin yapılarak, yeni bilgi ve düşünce oluşturulmasıdır. Almış'a göre (2010) bilgi sadece örgüt içindeki kaynaklardan (çalışanlardan, bilgi ambarlarından veritabanından vb.) elde edilmez. Canlı bir organizmaya benzeyen örgütler, örgüt dışından, yani çevresinden sürekli bilgi elde etmek zorundadır. Yani örgüt, hizmet verdiği müşterilerden, üniversitelerden, bilimsel yayınlardan ve aynı hizmeti veren diğer örgütlerden de bilgi alarak yaşamını sürdürmek durumundadır. *Bilginin paylaşılması*; Bilginin paylaşılması kısaca, çalışanların ihtiyaç duydukları bilgiye mümkün olabildiğince kolay ve hızlı biçimde erişebilmelerini temin etmeye yönelik sistem, uygulama ve süreçlerin tümünü ihtiva etmektedir (Koza, 2008:139). Bilgi birçok yolla paylaşılmaktadır. Bilgi; telefon, posta, e-mail, faks ya da depolanmış lokal yerlere girilerek paylaşılır. Bilgi paylaşımı zaman ve gayret gerektirir. Bilgi paylaşımının amaçlarından biride bilgiyi hemen paylaşmak, bilgiyi güncelleştirmek ve kabul edebilir hale getirmektir (Yeniçeri ve İnce, 2005:124). Bilgi yönetiminin etkililiği bir örgütün yeni bilgi üretebilme ve mevcut bilgiyi aktarabilme kapasitesiyle doğru orantılıdır. Bu bakımdan bilginin transferi ve paylaşılması ile örgütün performansı arasında yakın bir ilişki olduğu kabul edilmektedir (Sveiby ve Simons, 2002: 20). *Bilginin kullanılması*; Her ne kadar bilginin üretilmesi ve geliştirilmesi, tasnif edilmesi ve paylaşılması önemli ise de bilgi ancak kullanıldığı ve değerlendirildiği ölçüde fayda sağlar. (Zaim, 2005: 227). Üretilen ve dağıtılan bilginin kullanıcı tarafından kullanılabilmesi, kullanıcının onu anlama ve yorumlamasına bağlıdır. Bu durum kullanıcının hem bilgi okuryazarı olmasını hem de sınıflama, çözümlenme, birleşim, uslamlama gibi üst düzey bilişsel stratejileri iyi kullanma becerisini gerektirir (Çınar, 2002:36). Wilhelmij ve Schmidt'e (2000) göre bilgi yönetimi uygulamalarının başarısının, bilginin ne ölçüde etkili ve etkin biçimde kullanıldığına, bu bilginin ne ölçüde davranışlara yansıtıldığına ve hayata geçirildiğine bağlı olduğu ileri sürülmektedir. *Bilginin depolanması*, bilginin

saklanması (depolanması) elde edilen bilgi kaybını önleyen bir süreçtir. Bilginin saklanması bir örgüt tarafından benimsenen davranışlardaki değişimlerin korunması ve örgütün alt bölümlerine bu değişimlerin aktarılıp, benimsetilmesi olarak açıklanabilir. Bireyler ve örgütler belirli düzeydeki bellek sistemlerinde bilgi saklarlar (Yeniçeri ve İnce, 2005:117). Bir örgütün bilgi üretmesi ve bu bilgiyi etkili biçimde kullanarak ondan değer elde etmesi ancak geçmişten gelen kurumsal bilgi ve birikimle mümkün olmaktadır. Bu bakımdan organizasyonların sahip olduğu bilgiyi yeniden kullanabilecekleri şekilde saklamaları gerekmektedir (Aktan ve Vural,2005:216; Çınar, 2002).

Bilgi yönetimi, eğitim ve öğretimin kalitesini etkileyen eğitim yönetimini desteklemek için kullanılabilir. Eğitim sisteminde mevcut veri ve bilgilerin bilgi yönetimi aracılığıyla kullanılması, okulları, klasik bürokrasi gibi endüstri çağının kalıntılarından kurtarıp onları bilgi çağına hazırlayabilir. Okullar ürettikleri ve topladıkları çok miktarda veriyi, anlamlı bilgiye nasıl dönüştürecekleri ve mantıklı kararlar vermede nasıl kullanacaklarını, bilgi yönetimi sayesinde bilebilirler (Petrides ve Guniney, 2002). Günümüzde bilginin kaynağı olan okulların bilgi yönetimini benimsemesi, okulların sürekli gelişim sürecinde, gelişim ve değişimi yönlendirme işlevini gerçekleştirme gerekmektedir (Celep ve Çetin, 2003:5). Eğitim sisteminin temel işlevsel bölümünü oluşturan okulların kendisinden beklenen bu değişim ve dönüşüm eylemini başlatma ve sürdürme görevini yerine getirmesi ancak bilgiyi etkin şekilde yönetebilecek okul yöneticileri ile mümkün olacaktır.

Eğitim örgütlerinde bilgi yönetimi ile ilgili yurtiçinde ve yurtdışında yapılmış olan pek çok araştırma mevcuttur (Rowley, 2000; Çetin, 2002; Çınar, 2004; Kidwell, Linde ve Johnson, 2005; Martin ve Marion, 2005; Erten, 2006; Kılıç, 2007; Özsarıkamış, 2009; Akçakaza, 2009; Üzüm, 2009; Almış 2010; Kocadağ, 2010; Erdoğan, 2010; Karakoç, 2010; Şahin, 2010; Balkar, 2012; Çelebi, 2013; Yiğit, 2013;Avcı 2014; Özgözcü, 2015).

Okul yöneticileri, her gün okula geldiklerinde değişik problemlerle karşılaşır ve bunlara çözüm bulmaya çalışırlar (Şişman, 2004:19). Okul yöneticisi açısından problem çözme, örgütün çevresini, imkânlarını iyi tanıyarak, karşılaşılan problemlere uygun çözümler üretmektir. Örgütün amacına başarıyla ulaşması ve kendini sürekli yenilemesi, problem çözme tekniklerinin iyi kullanılmasıyla mümkündür (Semerci ve Çelik, 2002). Problem çözme kavramı olarak ilk kez 1960'lı yıllarda Howard Barrows tarafından Kanada'da tıp eğitiminde kullanılmasına rağmen ilk olarak ABD'li eğitimci John Dewey tarafından eğitimde kullanılmaya başlanmış ve sistemleştirilmiştir. Kruger (1997)'e göre problem çözme; istenmeyen durumlara müdahalenin sistematik sürecidir.

Problem çözme bir amaca erişmekte karşılaşılan güçlükleri yenme sürecidir. Bu süreç, koşullara uyarak ya da engelleri azaltarak gerginlikten kurtulmanın ve organizmayı bir iç dengeye ulaştırmanın yollarını arar. Problem çözme öğrenilmesi, elde edilmesi gereken bir yetenektir. Yaratıcı düşünce, zekâ, duygu, irade ve eylemi kendinde birleştirir. Problem çözme sırasında zihin, muhakeme, mukayese ve değerlendirmeler yapmaktadır (Bingham, 1998; 23-24). Büyükkaragöz (1995) problem çözme becerisini, "kişiyi çözüme götüreceği bilgilerin kazanılması ve bu bilgilerin kullanıma hazır olacak şekilde birleştirilerek bir sorunun çözümüne uygulanabilme düzeyi olarak tanımlamaktadır. Problem çözme becerisine sahip olan kişilerin özelliklerini Koberg ve Bagnal (1981), şöyle sıralamaktadır: Yenilikçidir; tercih ve kararlarını açıkça belirtir; sorumluluk duygusuna sahiptir; esnek düşünür; cesaretli ve maceracıdır; farklı fikirler ortaya koyar; kendine güvenir; ilgi alanları geniştir; mantıklıdır ve nesnel davranır; rahat ve duygusaldır; etkin ve enerji doludur; yaratıcı ve üreticidir, eleştirel bir yapıya sahiptir. Heppner'e (1982) göre problem çözme, problemlerle başa çıkma kavramı ile eş anlamlıdır. Gerçek yaşamda kişisel problem çözme bu tanımda, iç ya da dış istekler ya da çağrılara uyum sağlamak amacı ile davranışsal tepkilerde bulunma gibi bilişsel ve duygusal işlemleri bir hedefe yönlendirmek olarak ele alınmıştır.

Okul yöneticilerinin birçok farklı seçenekler arasından seçim yapması, her durumda en iyi çözümü üretmesi, bunun için de problem çözme becerisinin gelişmiş olması gerekmektedir (Güçlü, 2003:4). Problem çözme süreci; problemin farkına varılması ve tanımlanması, amacın belirlenmesi, çözüm seçeneklerinin oluşturulması ile değerlendirilmesi, karar verme ve değerlendirmeyi içermektedir (Kösterelioglu, 2007). Problem çözme süreci, yönetimin önemli bir parçasıdır. Kişi, bireysel problem çözme yeteneklerini geliştirdiği sürece örgütteki problemleri daha kolay çözebilmektedir (Ülger, 2003:2). Bu da ancak bu konuda bir takım bilgilerin elde edilmesi, içselleştirilmesi ve deneyime dönüştürülmesi ile mümkün olacaktır.

Problem çözme becerisi ile ilgili literatürde çok sayıda araştırma mevcuttur. Bu araştırmalardan bazıları şu şekildedir (Kösterelioğlu, 2007; Esen, 2012; Güçlü, 2003; Kurt, 2009; Giray, 2006; Kayıkçı, 2007; Arın, 2006;Tokyay, 2001; Sadıkoğlu, 2007;Üstün ve Bozkurt, 2000).

Eğitimde karşılaşılan problemler, eğitim sisteminin gelişimini sağlayan ona yön veren itici güçlerdir. Bu anlamda problemsiz bir eğitim sistemi düşünmek oldukça zordur. Bu nedenle, eğitim sistemindeki her çeşit problemin çözümü ile baş edebilmek gerekir (Küçükahmet, 2000). Başaran'ın (1996) ifadesiyle yönetim esas itibari ile problem çözme sürecidir. Bu bağlamda etkili yönetim için okul yöneticilerinin problem çözme becerisine sahip olması gerekmektedir. Okul yöneticileri okul ortamında dışsal ya da içsel kaynaklı problemlere çözüm bulmada farklı yeterliklere ihtiyaç duymaktadır. Bu yeterliklerden birinin de bilgi yönetimi yeterli olduğu düşünülmektedir. Literatürde bu çerçevede herhangi bir araştırmanın olmaması büyük bir eksiklik olarak kabul edilebilir. Bu araştırma ile ilgili literatür kapsamında birbirleriyle ilişkili olduğu düşünülen iki değişken arasındaki ilişkiler ortaya konulacaktır. Araştırmadan elde edilen sonuç ve sonuca dayalı olarak yapılacak önerilerin eğitim yönetimine önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu araştırmanın genel amacı okul yöneticilerinin bilgi yönetimi yeterliklerinin problem çözme becerilerini yordama düzeyini belirlemektir. Bu genel amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Okul yöneticilerinin algılarına göre bilgiyi yönetme yeterlikleri ne düzeydedir?
2. Okul yöneticilerinin algılarına göre problem becerileri ne düzeydedir?
3. Okul yöneticilerinin bilgiyi yönetme yeterlikleri ile problem çözme becerileri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
4. Okul yöneticilerinin bilgiyi yönetme yeterlikleri problem çözme becerilerinin anlamlı bir yordayıcısı mıdır?

YÖNTEM

Bu araştırma, okul yöneticilerinin bilgi yönetimi yeterlikleri ile problem çözme becerileri arasındaki ilişkiyi saptamaya dönük betimsel bir araştırmadır. Araştırma “genel tarama modeline” göre düzenlenmiştir. Genel tarama modellerinden ise ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır(Karasar, 2003, ;77).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2012–2013 eğitim-öğretim yılında Kilis ilinde bulunan ilkokul, ortaokul ve ortaöğretim okullarında görev yapan 61 okul müdürü, 10’u müdür başyardımcısı, 90’ı müdür yardımcısı olmak üzere toplam 161 okul yöneticisi oluşturmaktadır. Evrenin hepsine ulaşmak mümkün olduğundan örneklem alma yoluna gidilmemiştir. Araştırmaya katılan okul yöneticilerinin 122’sinin (%92,4) erkek, 10’unun (%7,6) kadın olduğu görülmüştür. Yaş dağılımlarına baktığımızda 12’sinin (%9,1) 20-30 yaş aralığında, 55’inin (%41,7) 31-40 yaş aralığında, 42’sinin (%31,8) 41-50 yaş aralığında, 23’ünün de (%17,4) 51 ve üzeri yaş aralığındadır. Görev yapılan süre değişkenine göre dağılımlarına bakıldığında 57’sinin (%43,2) 1-5 yıl, 21’inin (%15,9) 6-10 yıl, 18’inin (%13,6) 11-15 yıl, 36’sinin (% 27,3) 16 ve daha fazla yıl kıdeme sahip olduğu görülmektedir. Okul yöneticilerinin branş dağılımlarına bakıldığında 47’sinin (%35,6) sınıf öğretmeni, 41’inin (%31,1) sosyal alanlar öğretmeni, 32’sinin (%24,2) Fen alanları öğretmeni, 12’sinin (%9,1) diğer alan öğretmeni olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan okul yöneticilerinin 49’u (%37) okul müdürü, 83’ü (%62,9) müdür yardımcısı olarak görev yapmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Verilerin toplanmasında, Heppner ve Peterson (1982) tarafından geliştirilen ve Şahin, Şahin ve Heppner (1993; Akt: Savaşır ve Şahin, 1997) tarafından Türkçe’ye uyarlanan Problem Çözme Envanteri ve Çınar (2002) tarafından, Milli Eğitim Yöneticilerinin bilgi konusundaki yeterliklerini saptamak amacı ile ölçme aracı olarak hazırlanan “Bilgi Yönetimi Ölçeği” ve araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu kullanılmıştır.

Problem Çözme Ölçeği

Problem çözme ölçeği P.P.Heppner ve C. H. Peterson tarafından 1982 yılında geliştirilmiş, Nail Şahin, Nesrin Hisli Şahin ve Paul Heppner tarafından 1993 yılında Türkçe’ye uyarlanmıştır. Envanter 35 maddeden oluşan 1-6 arası puanlanan likert tipindedir. Envanterde verilen cevaplara 1 ile 6 arasında değişen puanlar verilmiştir. Puanlama sırasında 9, 22 ve 29. maddeler puanlama dışı tutularak, 1, 2, 3, 4,11, 13, 14, 15, 17, 21, 25, 26, 30 ve 34. maddeler ters olarak puanlanmaktadır. Ölçekten alınan toplam puanların yüksekliği, bireyin problem çözme

becerileri konusunda kendini yetersiz olarak algıladığını gösterir (Savaşır, Şahin, 1997;79). Bu araştırmada problem çözme ölçeğinin Cronbach alfa değeri ölçeğin geneli için 0.82 olarak bulunmuştur.

Bilgi Yönetimi Ölçeği

Bilgi yönetimi ölçeği Çınar (2002) tarafından geliştirilmiş olup toplam 53 maddeden oluşmaktadır. Ölçek "Bilginin elde edilmesi"(1-10 arası maddeler), "Bilginin paylaşılması"(11-30 arası maddeler), "Bilginin kullanılması"(31-38 arası maddeler) ve "Bilginin depolanması"(39-53 arası maddeler) olmak üzere 4 boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin geçerlik ve güvenirlik çalışmaları Çınar (2002) tarafından yapılmıştır. Araştırmacı tarafından kullanılan ölçeğin iç tutarlılığı için Cronbach-Alpha katsayıları alt boyutlara göre hesaplanmış ve Ölçeğin alt boyutları içinde yer alan "Bilginin elde edilmesinde, .83; Bilginin paylaşılmasında, .93, Bilginin Depolanmasında, .90, "Bilginin kullanılması" alt boyutunda .82"dür. Bu araştırmada bilgi yönetimi yeterliği ölçeğinin güvenirliği tekrar hesaplanmış ve alt faktörlerinin α katsayıları, Bilginin elde edilmesi $\alpha=0,80$; Bilginin paylaşılması $\alpha=0,83$; Bilginin kullanılması $\alpha=0,78$; Bilginin depolanması $\alpha=0,85$ şeklinde bulunmuştur.

Verilerin Toplanması ve Çözülmesi

Kişisel bilgi formu, bilgi yönetimi ölçeği ve problem çözme becerileri ölçeğinden oluşan veri toplama araçları araştırmacı tarafından Kilis'teki tüm okullar ziyaret edilerek, dağıtılıp, toplanmıştır. Toplam 161 ölçek dağıtılmış, 145 tanesi geri dönmüş eksik ve hatalı doldurulanlar çıkarıldıktan sonra geriye 132 ölçek kalmıştır. Analiz işlemleri 132 ölçek üzerinden yapılmıştır. Demografik özelliklere (cinsiyet, yaş, kıdem, branş, görev) ve veri toplama araçlarında yer alan maddelere ilişkin betimsel analizler, frekans ve yüzde dağılımları ile incelenmiştir. Araştırmada yukarıdaki analizlerin yanı sıra; yüzde, frekans, aritmetik ortalama, standart sapma kullanılmıştır. Son olarak ilköğretim okullarında görev yapan okul yöneticilerinin bilgi yönetimi yeterlikleri ile problem çözme becerileri arasındaki ilişki düzeyini belirlemek için pearson korelasyon analizi kullanılmıştır. Toplanan verilerin bilgisayar ortamına aktarılmasında ve verilerinin analizinde "SPSS for Windows 15.0" paket programından faydalanılmıştır.

Bilgi yönetimi ölçeğinden ve alt ölçeklerinden ve Problem Çözme Ölçeğinden ve alt ölçeklerinden elde edilen puanların aritmetik ortalamalarının yorumlanmasında tablo 1'de ve tablo 2'de yer alan puan aralıkları karşılığı gelen derecelendirme düzeylerinden yararlanılmıştır.

Tablo 1: Bilgi Yönetimi Ölçeğinden Elde Edilen Puanların Aritmetik Ortalamasının Derecelendirme Düzeyleri

Derece	Seçenekler	Puan aralıkları	Değerlendirme
1	Hiçbir zaman	1,00-1,80	Yetersiz
2	Nadiren	1,81-2,60	Alt düzey yeterlik
3	Bazen	2,61-3,40	Orta düzey yeterlik
4	Çoğu zaman	3,41-4,20	Üst düzey yeterlik
5	Her zaman	4,21-5,00	En üst düzey yeterlik

Tablo 2: Problem Çözme Ölçeğinden Elde Edilen Puanların Aritmetik Ortalamasının Derecelendirme Düzeyleri

Derece	Seçenekler	Puan aralıkları
1	Her Zaman	1.00 – 1.82
2	Çoğunlukla	1.83 – 2.65
3	Sık Sık	2.66 – 3. 48
4	Arada Sırada	3.49 – 4.31
5	Ender Olarak	4.32 – 5.14
6	Hiçbir Zaman	5.15 – 6.00

BULGULAR**1. Alt Probleme İlişkin Bulgular**

Bu araştırmada yanıt aranan sorulardan birincisi “Okul yöneticilerinin algılarına göre bilgiyi yönetme yeterlikleri ne düzeydedir” idi. Soruya cevap bulmak amacıyla elde edilen veriler üzerinde yapılan analizler sonucunda aşağıdaki tablo 3’de yer alan veriler elde edilmiştir.

Tablo 3: Okul Yöneticilerinin Bilgi Yönetimi Yeterliliğine İlişkin Sonuçlar

	N	\bar{X}	S
Bilginin elde edilmesi	132	3,82	0,42
Bilginin paylaşılması	132	4,16	0,55
Bilginin kullanılması	132	3,46	0,52
Bilginin depolanması	132	3,93	0,50
Bilgi yönetimi toplam	132	3,92	0,38

Tablo 3 incelendiğinde okul yöneticileri, bilginin elde edilmesi ($\bar{x}=3,82$), bilginin paylaşılması ($\bar{x}=4,16$), bilginin kullanılması ($\bar{x}=3,46$) ve bilginin depolanması ($\bar{x}=3,93$) alt boyutlarında kendilerini “Üst Düzeyde Yeterli” görmektedir. Tüm alt boyutlardan alınan puanların aritmetik ortalamalarına bakıldığında bilginin paylaşılması alt boyutu ($\bar{x}=4,16$) en yüksek düzeydeyken, bilginin kullanılması alt boyutu ($\bar{x}=3,46$) en düşük düzeyde kalmıştır. Buradan okul yöneticilerinin kendilerini en fazla bilginin paylaşılması alt boyutunda yeterli gördükleri, bilginin kullanılması alt boyutunda ise en az düzeyde yeterli gördükleri söylenebilir.

2. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmada yanıt aranan sorulardan ikincisi “Okul yöneticilerinin algılarına göre problem çözme becerileri ne düzeydedir” idi. Soruya cevap bulmak amacıyla elde edilen veriler üzerinde yapılan analizler sonucunda aşağıdaki tablo 4’de yer alan veriler elde edilmiştir.

Tablo 4: Okul Yöneticilerinin Problem Çözme Becerilerine İlişkin Sonuçlar

	N	\bar{X}	S
Problem çözme becerisi	132	2,59	0,47

Tablo 4 incelendiğinde okul yöneticileri, problem çözme becerisi toplamda ($\bar{x}=2,59$) kendilerini “çoğunlukla” düzeyinde yeterli görmektedir. Problem çözme ölçeğinden alınan toplam puanların yüksekliği, bireyin problem çözme becerileri konusunda kendini yetersiz olarak algıladığını gösterir (Savaşır, Şahin, 1997;79). Tablo 4’de görüldüğü gibi bu araştırmada yöneticilerin kendilerine verdiği puanların düşük olduğu görülmektedir. Buna göre okul yöneticilerinin karşılaştıkları problemlere çözüm üretmede kendilerini yeterli gördüğü söylenebilir.

3. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Bu araştırmada yanıt aranan sorulardan üçüncüsü “Okul yöneticilerinin bilgiyi yönetme yeterlikleri ile problem çözme becerileri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” idi. Soruya cevap bulmak amacıyla elde edilen veriler üzerinde yapılan analizler sonucunda aşağıdaki tablo 5’de yer alan veriler elde edilmiştir.

Tablo 5: Bilgi Yönetimi Yeterliği ile Problem Çözme Becerisi Arasındaki İlişkiyi Belirlemek İçin Yapılan Korelasyon Analizi Sonuçları

	1	2	3	4	5	6
Bilgiyi elde etme	1					
Bilgiyi paylaşma	,510**	1				
Bilgiyi kullanma	,256**	,298**	1			
Bilgiyi depolama	,320**	,394**	,499**	1		
Bilgi yönetimi toplam	,656**	,854**	,605**	,750**	1	
Problem çözme becerisi	-,220*	-,269**	-,141	-,358**	-,352**	1

*p<.05; **p<.01

Tablo 5 incelediğinde, bilgiyi elde etme yeterliği ile problem çözme becerisi arasında ($r = -.205$) negatif yönde $p<.05$ önem düzeyinde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Normal şartlarda ilişkinin negatif yönde olması değişkenlerden biri artarken diğerinin azaldığı anlamına gelmektedir. Ancak problem çözme ölçeğinden alınan puanların artması problem çözümede yetersizlik, puanların azalması problem çözümede yeterlik anlamına geldiğinden buradaki negatif ilişkinin yorumlanmasında normal şartların aksine her iki değişkeninde artması anlamına gelecektir. Bu bağlamda okul yöneticilerinin bilgiyi elde etme yeterlikleri arttıkça problem çözme becerileri de artmaktadır. Bilgiyi paylaşma ($r = -.269$) ve bilgiyi depolama ($r = -.358$) alt boyutları ile problem çözme becerisi arasında negatif yönde $p<.01$ önem düzeyinde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Bilgiyi kullanma yeterliği alt boyutu ile problem çözme becerisi arasında herhangi bir ilişki bulunamamıştır.

Bilgi yönetimi yeterliği ile problem çözme becerisi ($r = -.352$) arasında negatif yönde $p <.01$ önem düzeyinde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Buradan bilgi yönetimi yeterliğine sahip okul yöneticilerinin problem çözme becerilerinin yüksek olacağı söylenebilir.

3. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Bu araştırmada yanıt aranan sorulardan dördüncüsü “Okul yöneticilerinin bilgiyi yönetme yeterlikleri problem çözme becerilerinin anlamlı bir yordayıcısı mıdır?” idi. Soruya cevap bulmak amacıyla elde edilen veriler üzerinde yapılan analizler sonucunda aşağıdaki tablo 6’da yer alan veriler elde edilmiştir.

Tablo 6: Okul Yöneticilerinin Bilgi Yönetimi Yeterliklerinin Problem Çözme Becerilerini Yordama Düzeyine İlişkin Regresyon Analizi

Değişken	B	SH _B	β	t	p	R	R ²	F	p
Sabit	4,283	,398		10,772	,000	0,352	0,124	18,375	0,000
Bilgi Yönetimi	-,432	,101	-,352	-4,287	,000				

Tablo 6’ya göre okul yöneticilerinin bilgi yönetimi yeterliklerinin problem çözme becerisinin anlamlı bir yordayıcısı olduğu görülmektedir ($R^2=.124$; $F_{(1-131)}=18,375$; $p<.01$). Bu sonuca göre bilgi yönetimi yeterlik alanının, problem çözme becerisi toplam varyansının %12’sini açıkladığı söylenebilir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Yapılan analizler sonucunda, okul yöneticileri bilgiyi elde etme, paylaşma, kullanma ve depolama alt boyutları ile bilgi yönetimi toplamda kendilerini üst düzeyde yeterli olarak algıladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Konuyla ilgili yapılan araştırmalara baktığımızda; Çınar’ın (2002) “Eğitim yöneticilerinin bilgi yönetimindeki yeterlikleri”

araştırmasında milli eğitim yöneticileri bilgi yönetiminin bilginin elde edilmesi, paylaşılması, kullanılması ve depolanması boyutlarında kendilerini “üst düzeyde yeterli görmekte iken, okul müdürleri ve ilköğretim müfettişleri milli eğitim Yöneticilerini “orta düzeyde” yeterli görmektedir. Sakarya (2006) tarafından yapılmış olan çalışmada hem yöneticilerin hem de öğretmenlerin görüşleri alınmış, her iki grupta okul yöneticilerini bilginin kullanılması boyutunda orta düzeyde yeterli diğer boyutlarda üst düzeyde yeterli; Kılıç (2007) tarafından yapılmış olan eğitim yöneticilerinin bilgi yönetimindeki yeterlikleri araştırmasında, milli eğitim yöneticileri, ilköğretim müfettişleri ve okul müdürlerinin bilgi yönetimi yeterlik alanlarına ilişkin öz değerlendirmelerinde bilgiyi örgütlerinde üst düzey yeterlikte elde ettiklerini, paylaştıklarını ve depoladıklarını; orta düzey yeterlikte yani daha az kullanabildiklerini ifade ettikleri rapor edilmektedir. Almış'ın (2010) yapmış olduğu araştırmada benzer bulguları ortaya konulmuştur. Almış, okul yöneticilerinin bilgiyi elde etme, kullanma, paylaşma alt boyutlarında üst düzeyde yeterli, bilgiyi depolamada ise orta düzeyde yeterli olduklarını tespit etmiştir. Özsarıkamış (2009) tarafından yapılan ilköğretim okulu yöneticilerinin bilgi yönetimi yeterlikleri adlı çalışmada okul müdürleri bilgi yönetimi toplamda ve alt boyutlarında kendilerinin üst düzeyde yeterli olarak algıladıkları, yine aynı araştırmada, öğretmenler de kendi okul yöneticilerini bilgi yönetimi konusunda üst düzeyde yeterli olarak algıladıkları sonucu elde edilmiştir. Akçakaza (2009) tarafından yapılan ilköğretim okullarında bilgi yönetimi adlı çalışmada okul yöneticileri bilgi yönetimi konusunda kendilerini en üst düzeyde yeterli olarak algılarken, öğretmenler kendi okul yöneticilerini bilgi yönetimi konusunda üst düzeyde yeterli olarak algılamaktadırlar. Kocadağ (2010) tarafından yapılmış olan ilköğretim okulu yöneticilerinin bilgi yönetimi yeterlilikleri adlı çalışmada okul yöneticileri kendilerini bilginin kullanılması alt boyutunda orta düzeyde, diğer boyutlarda üst düzeyde yeterli olarak algıladıkları sonucu rapor edilmiştir. Üzüm (2009) tarafından yapılan araştırmada okul yöneticileri bilgi yönetimi konusunda kendilerini üst düzeyde yeterli olarak algılamaktadır. Balkar'ın (2012) yapmış olduğu araştırmada öğretmenlerin okul yöneticilerini yüksek düzeyde yeterli olarak algıladıkları bildirilmiştir. Avcı (2014) tarafından yapılmış olan araştırmada okul yöneticilerinin bilgi yönetimi yeterliği kendi algılarına göre yüksek düzeyde bulunmuştur. Tüm bu araştırma sonuçlarına dayalı olarak genel bir değerlendirme yapmak gerekirse; okul müdürleri gerek kendi görüşlerine göre gerekse öğretmenlerin görüşlerine göre bilgi yönetimi konusunda yeterli görülmektedir. Bu sonuç eğitim sistemi adına olumlu bir durum olarak değerlendirilebilir. Erdoğan'nın (2000: 190) belirttiği gibi bilgi, yöneticinin karar almasında, politikalar geliştirmesinde, değerlendirme yapmasında, sorunları belirlemesinde ve daha birçok etkinlikte başvurabileceği en temel kaynaktır. Yöneticinin yaptığı her iş için bir bilgi temeline ihtiyacı olur. Yöneticinin gerektiği zaman gerekli bilgiye ulaşabilmesi yaptığı işi etkinleştirmesi açısından önemlidir. Erten (2006:2) eğitim kurumlarının, bilgi yönetimini benimsediklerinde, sürekli gelişimin yaşandığı bu süreçte gelişim ve değişimin yönlendiricisi olacağını ifade etmektedir.

Okul yöneticileri problem çözme envanteri genelinde kendilerini problem çözme becerilerine sahip olmada çoğunlukla düzeyinde yeterli görmektedir. Okul yöneticilerinin problem çözme becerilerine ilişkin çok sayıda araştırma yapılmıştır. Bu araştırmalardan elde edilen sonuçları incelediğimizde birçoğunun bu araştırmada elde edilen sonuçla örtüştüğü (Kösterelioğlu, 2007; Esen,2012; Güçlü,2003; Kurt,2009; Giray,2006; Kayıkcı,2007; Arın,2006; Akça ve Yaman, 2009) bunun aksine bazılarının örtüşmediği (Tokay,2001; Sadıkoğlu,2007;Üstün ve Bozkurt,2000) görülmektedir. Kösterelioğlu'nun (2007) yapmış olduğu araştırma bu araştırma sonucu destekler niteliktedir. Kösterelioğlu (2007), Okul yöneticilerinin problem çözme becerileri ve tükenmişlik düzeyleri arasındaki ilişki” konulu çalışmasında okul yöneticilerinin karşılaştıkları problemlerin çözümünde, aklına gelen ilk fikir doğrultusunda hareket etmeyip, problemleri çözerken düşünerek, acele kararlar vermeden çözüm yoluna gittikleri sonucuna ulaşmıştır. Aynı zamanda, yöneticilerin problem çözümüne karar verirken seçeneklerin sonuçlarını karşılaştırmayı ihmal etmedikleri, problemin çözümü konusunda her türlü bilgiyi topladıkları, problemi çözmek için bütün yolları değerlendirdikleri, problemi çözme konusunda kendilerine güvendikleri ve planlı bir şekilde elindeki verileri değerlendirerek çözüme ulaşmış olduklarını ölçtükleri sonucuna ulaşmıştır. Akça ve Yaman(2009) tarafından yapılmış olan araştırmada okul yöneticilerinin problem çözmede yeterli oldukları bildirilmiştir. Esen'de (2012) okul yöneticilerinin kaygı düzeyleri ile problem çözme becerileri arasındaki ilişki adlı çalışmasında okul yöneticilerinin problem çözme yeterliklerinin üst düzeyde olduğu sonucuna ulaşmıştır. Güçlü(2003) tarafından yapılmış olan lise müdürlerinin problem çözme becerileri adlı çalışmada okul müdürlerinin problem çözme konusunda kendileri yeterli gördükleri sonucuna ulaşmıştır. Yapılan bir çok araştırmada okul yöneticileri kendilerini problem çözme konusunda yeterli görse de bazı araştırmalarda tersi sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir. Üstün ve Bozkurt (2000)'un ilköğretim okulu müdürlerinin kendilerini algılayışlarına göre problem çözme becerilerini etkileyen bazı mesleki faktörler adlı

çalışmalarında okul yöneticilerinin problem çözme becerilerinin düşük düzeyde olduğunu tespit etmişlerdir. İlgili literatür doğrultusunda, problem çözme becerisinin okul yöneticileri için bir yeterlik alanı olduğu söylenebilir. Araştırma sonuçları farklılaşsa da okul yöneticilerin bu alanda yeterli hale getirilmesi zorunluluk gibi görülmektedir.

Okul yöneticilerinin bilgi yönetimi yeterlikleri ile problem becerileri arasındaki ilişkiyi ortaya koymak için yapılan korelasyon analizi sonucunda, bilginin elde edilmesi yeterliği, bilginin paylaşılması yeterliği, bilginin depolanması yeterliği alt boyutları ve bilgi yönetimi toplam yeterlik ile problem çözme becerileri arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Ancak bilginin kullanılması ile problem çözme becerisi arasında olumlu ya da olumsuz herhangi bir ilişki bulunamamıştır. Genel olarak baktığımızda okul yöneticilerinin bilgi yönetimi konusunda yeterlikleri arttıkça problem çözme becerilerinin artabileceği, bunun aksine bilgi yönetiminde yeterlik azaldıkça problem çözme becerisinin de azalabileceği söylenebilir.

Son olarak bilgi yönetimi yeterliğinin problem becerisini yordama düzeyini belirlemek amacıyla yapılan analizlerde, bilgi yönetimi yeterliğinin problem çözme becerisini anlamlı bir şekilde yordadığı sonucuna ulaşılmıştır. Güven ve Akyüz (2001) tarafından yapılmış olan araştırmada problem çözme konusunda yeterli bilgiye sahip olmanın, etkili çözüm yolu bulma olasılığını arttırdığı sonucu elde edilmiştir. Bu durum, okul yöneticilerinin problem çözme yeterliklerinin artırılabilmesi için, yönetsel bilgi eksikliklerinin giderilmesi gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır.

Bilgi yönetimi ölçeğinden alınan puanlar okul yöneticilerinin genel anlamda bilgi yönetiminde üst düzeyde yeterli olduğunu göstermektedir. Ancak bilginin kullanılması alt boyutunda alınan puanların orta düzey yeterlik sınırına yakın olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda okul yöneticilerinin bilginin kullanılması yeterliği alt boyutunda gelişmesini sağlayacak etkinlikler düzenlenebilir. Yine okul yöneticilerinin bilgi yönetimi yeterliklerinin problem çözme becerilerinin önemli bir yordayıcısı olmasından yola çıkarak bilgi yönetimi konusunda yeterlik kazanmaları önemli görülmektedir.

KAYNAKÇA

Akçakaza, G. (2009). *İlköğretim Okullarında Bilgi Yönetimi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

Aktan, C. C. ve Vural, İ.Y.(2005). *Bilgi Yönetimi ve Bilgi Sistemleri*. Konya: Çizgi Kitapevi.

Alavı, M. (2000). Managing organizational knowledge. In R. W. Zmud (Ed.), *Framing the domains of IT management projecting the future...through the past* Cincinnati, OH: Pinnaflex Education Resources, Inc. 15-28.

Almış, S.(2010). *Eğitim Yöneticilerinin Bilgi Yönetime İlişkin Yeterlikleri:Sinop Örneği*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun.

Amidon, D. M. (2000). *"The Momentum of Knowledge Mangement (Bilgi Yönetimi Hareketi),(Çeviren:Gülgün :Kakutlu)"*. (Erişim: http://www.entovation.com/momentum/mom_tk.htm 10.09.2013 tarihinde indirilmiştir).

Arın, A.(2006). *Lise Yöneticilerinin Öğretim Liderliği Davranışları İle Kullandıkları Karar Verme Stratejileri ve Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişki*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.

Avcı, S. (2014). *Ortaokul eğitim yöneticilerinin bilgi yönetimi yeterlilikleri (Bağcılar ilçesi örneği)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Aydın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Balkar, B. (2012). *Ortaöğretim okulu müdürlerinin liderlik becerilerinin bilgi yönetimi süreç yeterliklerindeki rolü*. Yayınlanmamış doktora tezi. Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.

Barutçugil, İ. (2002). *Bilgi Yönetimi*, İstanbul: Kariyer Yayıncılık.

Başaran, İ. E. (1996). *Eğitim yönetimi*. Ankara.

Bennet, A. and David, B. (2003). "The Partnership Between Organizational Learning And Knowledge Management", *Handbook on Knowledge Management, Volume 1: Knowledge Matters*, (Ed.), Clyde W. , Holsapple, Heidelberg: Springer-Verlag, ss. 439-460.

Bingham, A. (2004). *Çocuklarda problem çözme yeteneklerinin geliştirilmesi*. İstanbul: M.E.B Yayınları.

Büyükkaragöz, S. (1995). *Genel Öğretim Metotları*, Konya :Atlas Kitabevi.

Celep, C. ve Çetin, B. (2003). *Bilgi Yönetimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Chen, L. (2006). "Effect of Knowledge Sharing To Organizational Marketing Effectiveness in Large Accounting Firms That Are Strategically Aligned". *The Journal of American Academy of Business*, 9(1), 176-182.

Çelebi, Y. (2013). *Anadolu ve meslek lisesi yöneticilerinin bilgi yönetimi yeterliklerinin, yönetici ve öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi (Yenimahalle ilçesi örneği)*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Çelik, V. (1999). *Eğitimsel Liderlik*, Ankara : Pegem A Yayıncılık.

Çetin, B. (2002). *Bilgi Yönetimi Açısından İlköğretim Okul Yöneticilerinin Gösterdikleri Davranışlara İlişkin Öğretmen Algıları*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.

Çınar, İ. (2002). *Eğitim Yöneticilerinin Bilgi Yönetimindeki Yeterlikleri*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Çınar, İ. (2004). Bilgi Yönetiminde Eğitim Yöneticilerinin Yeterlilikleri. "Malatya Örneği". XIII. *Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, 6-9 Temmuz. Malatya: İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi. (Erişim: <http://www.pegam.net/dosya/dokuman/452.Pdf>. 01.12.2013 tarihinde indirilmiştir.)

Dağlı, G. ve Uzunboylu, H. (2007). İlköğretimde Okul Yöneticilerinin Bilgi Yönetimine Yönelik Yeterlilikleri (KKTC, Lefkoşa Örneği). *Cypriot Journal of Educational Sciences*, 2(4):68-79.

Davenport, T. H., Jarvenpaa, S. L. ve Beers, M. C. (1996). Improving Knowledge Work Processes. *Sloan Management Review*, 37, 53-66.

Erdoğan, H. (2010). *Mersin ortaöğretim okullarında bilgi yönetimi*. Yayımlanmamış doktora tezi. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Erdoğan, İ. (2000). *Okul Yönetimi Ve Öğretim Liderliği*, İstanbul: Sistem Yayıncılık.

Erdoğan, N. (2004). *İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Problem Çözme Becerilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Erten, P. (2006). *Okul yöneticilerinin bilgi yönetimini etkili kullanabilme becerileri (Elazığ ili örneği)*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.

Esen, U. (2012). *Okul yöneticilerinin yönetici kaygı düzeyleri ile problem çözme becerileri arasındaki ilişki*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırşehir.

Giray, N. (2006). *Okul Yöneticilerinin Yönetimsel Karar Verme, Problem Çözme Yeterliliği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Grover, V. ve Davenport, T. (2001). General Perspective on Knowledge Management: Fostering a Research Agenda. *Journal of Management Information Systems*, 18(1), 5-21.

Güçlü, N. (2003). Lise Müdürlerinin Problem Çözme Becerileri. *Milli Eğitim Dergisi*, Güz-(160), 273-279.

Gümüştekin, G.E. (2004). Bilgi Yönetiminin Stratejik Önemi. *İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 18, 201-212.

Güven, A. ve Akyüz, M. (2001). Öğretmen adaylarının iletişim ve problem çözme becerilerine ilişkin görüşleri. *Ege Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1),13 22.

Heppner, P.P. & Petersen, C.H. (1982). The development and implications of a personel problem solving inventory. *Journal Of Counseling Psychology*, 29(1), 66-75.

İpçioğlu, İ. ve Erdoğan, Z. (2005). *İşletmelerde Liderlik ve Bilgi Yönetimi Arasındaki İlişkinin İncelenmesine Yönelik Bir Araştırma*. (Erişim: <http://iibf.ogu.edu.tr/kongre/bildiriler/15-01.pdf> 08.09.2013 tarihinde indirilmiştir).

Karakaş, M. (2002). *Geçmişten Günümüze Bilgi Yönetimi*. (Erişim:/cm/pages/mkl_gos.php?nt=135.htm 01.09.2013 tarihinde indirilmiştir).

Karakoç, R. (2010). *Okul yöneticilerinin bilgi yönetimi sürecini etkili kullanabilme becerileri ile liderlik stilleri arasındaki ilişki (Ankara ili örneği)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Karasar, N. (2003). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım Dokuzuncu Basım.

Kayıkçı, H.(2007). *Müfredat Laboratuvar İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Problem Çözme Yaklaşımları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Kidwell, J. J., Linde, K. M. V. ve Johnson, S. L. (2000). Knowledge Management Practices Applying Corporate in Higher Education. *Educause Quarterly*, 4.

Kılıç, İ.(2007). *Eğitim Yöneticilerinin Bilgi Yönetimi Yeterlilikleri*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

King, W. R. (2009). *Knowledge Management and Organizational Learning*. Pittsburgh: Springer.

Koberg, D. ve Bagnal, J. (1981). *The Universal Traveler*. California:Kaufman Inc.

Kocadağ, A.S.(2010).*İlkokul Yöneticilerinin Bilgi Yönetimi Yeterlilikleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Maltepe Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Koza, M.(2008). *Bilgi Yönetimi*. İstanbul: Kum Saati Yayınları LTD. ŞTİ.

Kösterelioğlu, M. A. (2007). *Okul yöneticilerinin problem çözme becerileri ve tükenmişlik düzeyleri arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Kruger, L. J. (1997). Social support and self-efficacy in problem solvig amongteacher assistance teams and school staff. *Journal of Educational Research*, 90(3): 164-168.

Kurt, T. (2009). *İlköğretim Yöneticilerinin Problem Çözme Yeterliliği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Küçükahmet, L. (2000). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Nobel Yayınevi.

Liebowitz, J. (2004). A knowledge management strategy for the Jason organization: A case study. *Journal of Computer Information Systems*, 44(2): 1-5.

Martin, J.S.& Marion, R.(2005). Higher Education Leadership Roles in Knowledge Processing, *The Learning Organization*, 12(2), 140-151.

Martin, B. (2000). Knowledge Management Within The Context of Management: An Evolving Relationship. *Singapore Management Review*. 22(2).

Özgözcü, S.(2015). *Eğitim Örgütlerinde Yöneticilerin Liderlik Davranışları, Bilgi Yönetimi Ve Örgüt Kültürü İlişkisi*. Yayınlanmamış doktora tezi. Gaziantep üniversitesi sosyal bilimler enstitüsü, Gaziantep.

Özsarıkamış, S. (2009). *İlköğretim okulu yöneticilerinin bilgi yönetimi yeterlikleri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.

Petrides, L. A. ve Guniney, S. Z. (2002). Knowledge Management for School Leaders: An Ecological Framework for Thinking Schools. *Teachers College Record*, 104(8):1702-1717.

Plunkett, P. T. (2001), Managing Knowledge&Work: An Overview of Knowledge Management, *Knowledge Management Working Group of the Federal Chief Information Officers Council*, August.

Rowley, J. (2000). Is higher education ready for knowledge management?. *International journal of educational management*, 14(7), 325-333.

Sadıkoglu, P.(2007).*Endüstri Meslek Lisesi Yöneticilerinin Problem Çözme Yeterlikleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Sakarya, M.(2006).*İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Bilgi Yönetimindeki Yeterlikleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Savaşır, İ., Şahin, H. N, (1997). *Bilişsel-davranışçı terapilerde değerlendirme: Sık kullanılan ölçekler*, Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.

Saygılı, H. (2000) *Problem çözme becerisi ile sosyal ve kişisel uyum arasındaki ilişkinin incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Erzurum.

Semerci, N. ve Çelik, V.(2002). İlköğretimde Problemler ve Çözüm Yolları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 8(30): 205- 218.

Sveiby, K. E., and Simons, R. (2002). Collaborative climate and effectiveness of knowledge work-an empirical study. *Journal of Knowledge Management*, 6(5): 420-433.

Şahin, C. (2010). *İlköğretim okul müdürlerinin bilgi yönetimi becerilerini gerçekleştirme düzeyleri ile okulların öğrenen örgüt olma düzeyleri arasındaki ilişki (Ankara ili örneği)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Şahin, N, Şahin, N.H., Heppner, P.P. (1993). Psychometric Properties Of The Problem Solving Inventory in a Group of Turkish University Students. *Cognitive Therapy and Research*. 17(4): 379–396.

Şişman, M. (2004), *Öğretim Liderliği*, Ankara :Pegem A Yayıncılık.

Tiwana, A.(2003) *Bilginin Yönetimi* (Çev. Elif Özsayar). İstanbul: Dışbank Kitapları.

Tokyay N. (2001), *Milli Eğitim Bakanlığı'na Bağlı İlköğretim Okullarındaki İdarecilerin Problem Çözme Becerileri (Kayseri Örneği)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.

Ülger, Ö. E. (2003).“Okul Yöneticilerinin Problem Çözme Becerilerinin Liderlik Davranışlarıyla İlişkisi”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Üstün, A.&Bozkurt, E. (2003), İlköğretim Okulu Müdürlerinin Kendilerini Algılayışlarına Göre Problem Çözme Becerilerini Etkileyen Bazı Mesleki Faktörler. *Kastamonu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1): 13-20.

Üzüm, S. (2009). *Resmi ilköğretim okullarında örgütsel öğrenme aracı olarak bilgi yönetimi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Wilhelmij, P., Schmidt, R. (2000). Where Does Knowledge Management Add Value, *Journal of Intellectual Capital*, 1(4):366–380.

Yazıcı, S. (2001). *Öğrenen Organizasyonlar*. İstanbul: Alfa Yayım A.Ş.

Yeniçeri, Ö. and İnce, M.(2005). *Bilgi Yönetim Stratejileri ve Girişimcilik*. İstanbul: IQ Kültür – Sanat Yayıncılık.

Yiğit, Y. (2013). *Bazı değişkenlere göre okul yöneticileri ve öğretmenlerin bilgi yönetimi tutumları ile öğrenen okul (örgüt) algıları arasındaki ilişki*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Cumhuriyet Ünivesitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sivas.

Zaim, H.(2005). *Bilginin Artan Önemi ve Bilgi Yönetimi*. İstanbul: İşaret Yayınları.